

WYMAGANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA NOWEGO LICEUM

SEMESTR 2

OPRACOWANIE: Renata Stec i Rafał Zarychta

TEMATYKA	MATERIAŁ	CELE	WPROWADZANE POJĘCIE	KONTEKST KULTUROWY
U źródeł renesansu. Humanizm i humanitaryzm	PODRECZNIK: <i>Humanizm i reformacja</i> , s. 12; Erwin Panofsky: od słów: <i>Renesans włoski...</i> ; Marcin Luter, od słów: <i>Skoro więc Wasza Wysokość...</i> ; <i>Portret humanisty przy pracy</i> , s.14; W. Stwos, płyta nagrobna Kallimacha, s. 14; P. O. Kristeller, <i>Ruch humanistyczny</i> , s. 15; <i>Inny słownik języka polskiego</i> (hasło: <i>humanista</i>), s. 16; <i>Rodzina wyrazów</i> , s.16; <i>Periodyzacja epoki renesansu</i> , s. 132; <i>Tablice chronologiczne</i> , s. 132–133	<ul style="list-style-type: none"> ◆ wyrabianie pojęcia o granicach czasowych renesansu oraz doskonalenie umiejętności czytania tekstów nieliterackich (tu: tablice chronologiczne) ◆ rozumienie i rozróżnianie pojęć <i>humanizm</i> i <i>humanitaryzm</i>; przypomnienie wiadomości o rodzinie wyrazów ◆ rozumienie zjawiska, jakim była reformacja ◆ * dociekanie, jak współcześnie pojmuje się humanizm, czym charakteryzuje się humanista ◆ * próba odpowiedzi na pytanie, czy ja sam jestem humanistą 	humanizm, humanitaryzm, reformacja	rzeźba – ilustracje z podręcznika kultura masowa – Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
W poszukiwaniu źródeł sztuki i kultury. Homer – Kochanowski – ja	PODRECZNIK: Homer – Kochanowski, <i>Monomachija Parysowa z Menelausem</i> , s. 17–18; „ <i>Polski Homerus</i> ”, s. 17; <i>Homer. Krótki przewodnik</i> , s. 19–21; <i>Epos</i> , s. 20; <i>Achilles na polu bitwy (i w kuchni)</i> , s.23	<ul style="list-style-type: none"> ◆ przypomnienie wiadomości dotyczących kultury ◆ przypomnienie i utrwalenie wiadomości o epice ◆ przypomnienie i poszerzenie wiadomości o Homerze ◆ odszukiwanie w tekstach literackich wiadomości dotyczących postaci mitologicznych, relacji między bogami a ludźmi itp. ◆ próba odpowiedzi na pytanie, dlaczego Jan Kochanowski i Franciszek Dmochowski sięgnęli po przedwieczny tekst ◆ * próba odpowiedzi na pytanie, czego współczesny czytelnik może szukać w tekstach klasyków ◆ doskonalenie umiejętności głośnego czytania 		
Zeglarz, żołnierz, maz. . . Oblicza Odyszeusza	PODRECZNIK: <i>Przebiegłość Odyszeusza</i> , s.24–25; O. Redon, <i>Kiklop</i> , s. 24; * J. Starobinski, „ <i>Jak bramy Hadesu jest mi wstretny...</i> ”, s. 25; * M. Marien, <i>Rzecz niespotykana</i> , s.25; <i>Oblicza bohatera</i> , s. 26; G. Marcel, <i>Homo viator</i> , s. 26; J. Abramowska, <i>Dwa bieguny</i> , s.27, L. Staff, <i>Odys</i> ; s. 30	<ul style="list-style-type: none"> ◆ dostrzeżenie w losach Odyszeusza inspiracji dla pisarzy, * filozofów, artystów ◆ rozumienie, czym jest temat w literaturze i sztuce ◆ doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem ◆ doskonalenie umiejętności dyskusowania na temat bohaterstwa ◆ wskazywanie wartości aprobowanych przez siebie 		sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika kultura masowa – G. Rosinski, J. Van Hamme, <i>Thorgal</i> film – S. Kubrick, <i>Odysseja kosmiczna</i>
Komunikat i ekspresja	PODRECZNIK: <i>Tekst i komunikacja</i> , s.32; <i>Inne znaczenie słowa „tekst”</i> , s.32; <i>Funkcja ekspresywna</i> , s.34	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie teorii komunikacji i modelu sytuacji komunikacyjnej Romana Jakobsona ◆ poznanie i rozumienie funkcji języka ◆ określanie cech ekspresywnej funkcji języka 	Funkcje języka	
Teatr i dramat antyczny	PODRECZNIK: <i>Tragedia</i> , s. 37; Arystoteles, <i>Poetyka</i> , s. 37; J. de Romilly, <i>Tragedia grecka</i> , s. 37; <i>Teatr antyczny</i> , s. 38; A. Camus, <i>O przyszłości tragedii</i> , s. 39; <i>Miedzy obrzędem a teatrem</i> , s.40	<ul style="list-style-type: none"> ◆ przypomnienie i pogłębienie wiadomości o teatrze i dramacie starożytnym ◆ odszukanie różnic między teatrem i dramatem antycznym a średniowiecznym 		fotografie ruin greckich i rzymskich teatrów, cyrków, masek aktorów
Doskonałość człowieka Witruwiusza. Czytanie ze zrozumieniem (i zastosowaniem)	PODRECZNIK: A. Dürer, <i>O proporcjach człowieka</i> , s.43; K. Clark, <i>Podstawa filozofii</i> , s. 44; Arystoteles, <i>Fizjognomika</i> , s.45	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie koncepcji Witruwiusza i jej związku z filozofia renesansowa ◆ próba stworzenia graficznego modelu człowieka witruwiańskiego lub mierzenie własnych proporcji ◆ próba odszukania związków między fizjonomika a średniowiecznymi koncepcjami dotyczącymi ciała ludzkiego i jego duchowości 	człowiek witruwianski	
W podręcznikowej galerii. Oglądanie ze zrozumieniem	PODRECZNIK: <i>Galeria renesansowego portretu</i> , s. 46; * M. Rostworowski, <i>Gry o Dame</i> , s. 47; * D. Dec, M. Rostworowski, <i>Polaków portret własny. Opisanie ilustracji</i> , s. 47; reprodukcje obrazów, s. 47;	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie renesansowego malarstwa ◆ rozumienie różnych form przekazu, doskonalenie umiejętności czytania dzieł nieliterackich (tu: obraz) ◆ dostrzeganie różnic i podobieństw w realizacji tego samego tematu, motywu w różnych dziedzinach sztuki ◆ * rozumienie dzieła jako kompilacji sztuki, kultury i filozofii 	portret, karykatura	

Od biografii do zyciorysu i CV	PODRECZNIK: <i>Zycie jako temat opowiesci</i> ,s.49; * J. Burckhardt, <i>Kultura odrodzenia we Wloszech</i> , s. 49; <i>Po co biografia?</i> ,s.49; G. Vasari, <i>O narodzinach Michala Aniola</i> , s. 50; A. Hauser, <i>Spoleczna historia sztuki...</i> , s. 50;	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie powodów, dla których powstawały i powstają biografie, autobiografie ◆ uświadomienie różnic wynikających z funkcji, jakie pełnia literackie i użytkowe pisma dotyczące życia człowieka ◆ przypomnienie tekstów zawierających elementy biografii (np. <i>Wyznania</i> Św. Augustyna) ◆ redagowanie tekstu biograficznego lub autobiograficznego zgodnego z myślą Burckhardta 		
Archeologia biografii. Co i skąd wiemy o życiu i twórczości dawnych artystów	PODRECZNIK: <i>Biografia renesansowego humanisty</i> , s. 53–56; <i>Odtwarzanie biografii</i> , s. 56; E. Balcerzan, <i>Biografia jako język</i> ,s.58	<ul style="list-style-type: none"> ◆ uświadomienie trudności, z jakimi spotykają się badacze czyjejs biografii lub twórczości ◆ poznanie „wzorcowej” biografii renesansowej ◆ redagowanie współczesnej „wzorcowej” biografii 	biografizm	
Poeta renesansowy – spadkobierca Homerów, Owidiuszy i Horacych	PODRECZNIK: <i>Poezja i natchnienie</i> , s. 59–60; <i>Ars poetica</i> , s. 59; Horacy, <i>List do Pizonów</i> ,s.60; J. Kochanowski, <i>List do Stanisława Fogelwedera</i> ,s.60	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie antycznych koncepcji sztuki poetyckiej (przypomnienie <i>Poetyki</i> Arystotelesa) ◆ czytanie tekstu nieliterackiego (tu: list) i odczytywanie jego głównej myśli ◆ rozumienie funkcji, jakie pełniły normy poetyki klasycznej 	<i>ars poetica</i>	
Poeci współcześni – czy są spadkobiercami Homera, Owidiusza, Horacego. . .?	PODRECZNIK: <i>Ars poetica</i> , s. 59; <i>Ars poetica współczesnych poetów</i> ,s.61	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentów twórczości poetów XX wieku ◆ dostrzeganie różnic i podobieństw w realizacji tego samego tematu (tu: poety, poezji i jej roli w kulturze) ◆ podejmowanie działań analitycznych jako podstawy interpretacji 		
Poezja i wieczna sława. <i>Exegi monumentum... i Niezwykłym i nie leda...; Ars longa, vita brevis</i>	PODRECZNIK: <i>Non omnis moriar. Poezja i niesmiertelność</i> , s. 62; Horacy, Exegi monumentum aere perennius ,s.62; J. Kochanowski, Piesń XXIV ,s.63; Czesław Miłosz o wiecznej sławie ,s.64; 'E. Dolet, fragment listu do króla Franciszka I, s. 64	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentu twórczości Horacego i Jana Kochanowskiego ◆ poznanie jednej z postaw artystycznych (<i>non omnis moriar</i>) ◆ poznanie poglądu laureata Nagrody Nobla na temat sławy artysty ◆ przypomnienie stanowiska średniowiecznych autorytetów na temat „trwania w wieczności” (dualizm duszy i ciała) ◆ rozpoznawanie intencji nadawcy, odróżnienie refleksji filozoficznej od ironii poetyckiej 	<i>non omnis moriar</i>	
Kto dziś rozumie doniosłość wynalazku Gutenberga?	PODRECZNIK: <i>Początki polszczyzny literackiej</i> , s. 66; <i>Wynalazek druku</i> , s. 67; * <i>Galaktyka Gutenberga</i> ,s.67	<ul style="list-style-type: none"> ◆ uświadomienie zmian w rozwoju polszczyzny (tu: wiek XVI) ◆ rozumienie doniosłości wynalazku Gutenberga ◆ * poznanie koncepcji komunikacji Marshalla McLuhana 	galaktyka Gutenberga	mass media
Władza, polityka, moralność	PODRECZNIK: <i>Natura władzy</i> , s. 68; S. Bielanski, wstęp do <i>Historii florenckich</i> Niccolò Machiavellego, s. 68; N. Machiavelli, <i>Książki</i> , s. 69; R. Caillois, <i>Trzy typy władzy</i> ,s.72	<ul style="list-style-type: none"> ◆ odczytanie idei wpisanych w tekst Niccolò Machiavellego ◆ dostrzeżenie różnych typów władzy ◆ kształtowanie odpowiedzialności obywatelskiej ◆ dostrzeżenie, że władza, państwo, społeczeństwo stają się tematami dzieł filozoficznych i literackich ◆ doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem ◆ dostrzeżenie różnic i podobieństw między sposobami sprawowania władzy opisanymi przez Niccolò Machiavellego, i Rogera Caillois ◆ odniesienie się do współczesnych systemów władzy oraz średniowiecznego ideału władcy 	machiawelizm, legitymizm, władza funkcjonalna i charyzmatyczna;	
<i>Kazania sejmowe</i> Piotra Skargi – retoryka patriotyczna	PODRECZNIK: „ <i>Przeklęty, kto zasmuca matkę swoje</i> ”, s. 73; P. Skarga, <i>Kazania sejmowe</i> , s. 73–74; <i>Kazanie</i> , s. 73; <i>Co mówi Skarga Matejki</i> ,s.75; <i>Miedzy słowem a gestem</i> , s. 77; J. Kochanowski, <i>Odprawa posłów greckich</i> ,s.78	<ul style="list-style-type: none"> ◆ kształtowanie postaw obywatelskich ◆ uświadomienie funkcji, jakie pełni i może pełnić mowa ◆ postrzeganie mowy w kategoriach sztuki ◆ poznanie niektórych reguł klasycznej przemowy 	Funkcje języka, język ciała	
* Topos ojczyzny jako okrętu	PODRECZNIK: <i>Topos ojczyzny jako okrętu</i> ,s.76	<ul style="list-style-type: none"> ◆ przypomnienie wiadomości o toposie i jego funkcjach ◆ dostrzeżenie obecności toposu ojczyzny jako okrętu w dziełach różnych twórców 		film – M. Piwowski, <i>Rejs</i>

Model renesansowej doskonałości życia według Jana Kochanowskiego	PODRECZNIK: <i>Dwór królewski i magnacki</i> , s. 79.; Zbliżenie: <i>Wawel</i> , s. 80; J. Kochanowski, <i>Elegia XV</i> ,s.85; J. Kochanowski, <i>Na dom w Czarnolesie; Na lipe</i> , s. 87; <i>Dworek ziemianski</i> ,s.84; * A. Witkowska, fragment wstępu do antologii <i>Idylla polska</i> ,s.84; L. Staff, <i>Dworek</i> ,s.88	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentu twórczości Jana Kochanowskiego ◆ określenie renesansowych ideałów życia toczonego się na dworze i poza dworem ◆ dostrzeganie idealizacji jako sposobu kreowania rzeczywistości ◆ kształcenie samodzielnej pracy z tekstem ◆ poznanie utworu Leopolda Staffa ◆ odtworzenie świata wartości renesansowego ziemianina ◆ poznanie mitu arkadyjskiego ◆ rozumienie toposu dworku ziemiańskiego 	sielanka	
* <i>Donna angelicata</i> – portret Petrarkowskiej Laury	PODRECZNIK: <i>Wzory miłości</i> , s. 89; J. Kotarska, <i>Erotyk staropolski</i> , s. 89; F. Petrarka, <i>Sonet</i> do Laury, s. 90; Zbliżenie: <i>sonet</i> , s. 90.	<ul style="list-style-type: none"> ◆ przypomnienie znanych kochanków (Orfeusz i Eurydyka, Tristan i Izolda) oraz średniowiecznego myślenia o miłości ◆ poznanie fragmentu twórczości Francesca Petrarki ◆ rekonstrukcja modelu <i>domna angelicata</i> ◆ odszukiwanie elementów charakterystycznych dla erotyków i sonetów 	<i>domna angelicata</i>	sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika
Z ziemi włoskiej do polskiej, czyli od Petrarki do Kochanowskiego	PODRECZNIK: J. Kochanowski, <i>Do Magdaleny</i> , s. 91; <i>Metafory i wyobrażenia</i> ,s.91; <i>Miłość zmysłowa</i> ,s.92; <i>Wizerunek kobiety renesansu</i> , s. 92; J. Kochanowski, <i>Z Anakreonta; Raki; Do dziewczki</i> ,s.93; <i>Raki</i> ,s.93	<ul style="list-style-type: none"> ◆ pogłębienie znajomości twórczości literackiej Jana Kochanowskiego ◆ dostrzeganie różnic i podobieństw w realizacji tego samego tematu, motywu ◆ dostrzeganie i rozumienie zabawowej funkcji tekstów literackich ◆ * przypomnienie, czym jest intersemiotyka i odszukanie powiązań intersemiotycznych między tekstami literackimi i plastycznymi ◆ dostrzeganie obecności myśli Terencjusza (<i>Nic co ludzkie nie jest mi obce</i>) w literaturze renesansu 		sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika
Na wszystko jest śmiech renesansowy, czyli świat na opak	PODRECZNIK: <i>Błazen na tronie</i> , s. 94; <i>Gargantua i Pantagruel</i> , s. 94; F. Rabelais, <i>Młode lata Gargantui</i> , s. 95; <i>Bajka</i> ,s.96; <i>Świat odwrócony</i> , s. 100; P. Bruegel starszy, <i>Przysłowia</i> , s. 100–101; <i>Przysłowia</i> , s. 102	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie i zrozumienie funkcji, jakie pełnia przysłowia ◆ rozumienie, czym jest świat na opak ◆ rozumienie funkcji, jakie może pełnić śmiech ◆ poznanie fragmentu twórczości Franciszka Rabelais’go ◆ czytanie nieliterackich tekstów kultury ze zwróceniem uwagi na temat, kompozycje i symbolikę ◆ doskonalenie rozumienia dzieła jako kompilacji sztuki i kultury 	przysłowie	sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika
Psalm – starotestamentowy ideał poezji	PODRECZNIK: <i>Psalm Dawidowe</i> , s. 103; <i>Psalm</i> , s. 103; J. Kochanowski, <i>Psalm 91</i> ,s.104	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie sądów na temat historii i pochodzenia psalmów biblijnych, pogłębienie wiedzy o Piśmie Świętym ◆ podejmowanie działań analitycznych jako podstawy interpretacji (tu: próba określenia nadawcy i adresata tekstu; odszukanie, nazwanie i określenie funkcji środków stylistycznych; rozumienie użycia cudzysłowu) ◆ odszukanie związków między tekstem Jana Kochanowskiego, Biblia a kultura renesansu 	psalm	
<i>Wolasz do mnie z głębokości/Psalmem krematoriów/Placem nad ruinami walczącej Warszawy</i> (R. Brandstaetter). Psalmiści XX wieku	PODRECZNIK: M. Białoszewski, <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i> , s. 105–106; * T. Nowak, <i>Psalm betlejemski</i> , s. 107; J. Błoński, <i>Zmiana warty</i> , s. 107 DO PRZYPOMNIENIA PODRECZNIK, CZ. 1: <i>Cytat i cytowanie</i> ,s.90	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentów twórczości polskich autorów XX wieku ◆ przypomnienie, czym jest cytat; określenie charakteru cytowanego przez Mirona Białoszewskiego psalmu i rozumienie roli kontekstu w odczytaniu utworu ◆ odszukiwanie związku między twórczością współczesną a Biblią (tu: w zakresie tematyki, stylistyki, obrazowania) 		II wojna światowa
W obliczu śmierci. Czytanie niektórych trenów Jana Kochanowskiego	PODRECZNIK: <i>Oswoić nieszczęście</i> , s. 108; J. Kochanowski , <i>Treny I, VII, X</i> , s. 109–112; fragment zaczynający się od słów: <i>Przystępując do interpretacji. . .</i> , s. 109–111; zbliżenie: <i>sybaryzm</i> , s. 110;	<ul style="list-style-type: none"> ◆ przypomnienie wiadomości o <i>Trenach</i> i okolicznościach ich powstania ◆ rozumienie roli analizy w interpretacji tekstu (tu: śledzenie wzorcowej analizy) 	* liryka funeralna, sybaryzm,	
Ojciec i poeta wobec śmierci i cierpienia	PODRECZNIK: J. Kochanowski, <i>Treny I, VII, X</i> , s. 109–112; J. Pelc, „ <i>Gdziekolwiek jest, jeśliś jest. . .</i> ”, s. 112–114; <i>Miedzy stoicyzmem a chrześcijaństwem</i> , s. 117; inne wybrane treny, np. <i>Tren XIX</i> ; J. Przyboś, <i>Trudne treny</i> , s. 115; Cz. Miłoś, <i>Dzieje osobistego bólu</i> ,s.115	<ul style="list-style-type: none"> ◆ odszukanie i nazwanie środków, za pomocą których opisano stany emocjonalne, wykreowano tonację uczuciową ◆ odszukanie elementów wskazujących filozoficzne aspekty <i>Trenów</i> ◆ rozumienie pojęcia <i>poeta doctus</i>, wskazywanie fragmentów potwierdzających, iż autorem <i>Trenów</i> był poeta uczonec ◆ poznanie fragmentów twórczości autorów XX wieku 	<i>poeta doctus</i>	

* Dramaty osieroconych ojców	PODRECZNIK: K. Irzykowski, <i>Basia</i> , s. 116; W. Broniewski, <i>W zachwycie i grozie</i> , s. 116; <i>Miedzy stoicyzmem a chrześcijaństwem</i> , s. 117; M. de Montaigne, <i>Jako filozofować znaczy uczyć się umierać</i> , s. 117–118;	◆ poznanie fragmentów twórczości autorów XVI i XX wieku ◆ porównanie postaw wobec śmierci wyrażonych w formie tekstów literackich (Jan Kochanowski, Karol Irzykowski, Władysław Broniewski) i filozofujących (Michel de Montaigne) ◆ porównanie postaw wobec śmierci w kulturach różnych epok (średniowiecze, renesans, współczesność)		
Teatr i dramaty w czasach panowania angielskiej królowej Elżbiety I	PODRECZNIK: <i>Cały świat na scenie</i> , s. 119; <i>Szekspirowskie folio i quarto</i> , s. 120; <i>Krótkie wprowadzenie do szekspirologii</i> , s. 120–122; S. Barańczak, <i>Appendix</i> , s. 123; <i>Teatr elżbietański</i> , s. 126–127; A. Mleczko, <i>Rysunki teatralne</i> , s. 123	◆ próba zbliżenia się do czasów i kultury elżbietańskiej ◆ przybliżenie wiadomości o twórczości Williama Szekspira i jej wpływie na kulturę europejską ◆ przypomnienie (antyk, średniowiecze) i pogłębienie wiedzy o teatrze i dramacie ◆ dostrzeżenie zakresów inspiracji artystycznej	<i>folio, quarto, appendix</i>	sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika
Władza i namiętność, siła i słabość, rozum i obłęd, zdrada i... Próba sproblematyzowana <i>Hamleta</i>	W. Szekspir, <i>Hamlet</i>	◆ charakterystyka postaci dramatu, dostrzeżenie ich psychologicznych rysów ◆ uzmysłowienie wielowarstwowości tematyki dramatu, doskonalenie umiejętności odróżniania wątków głównych i drugorzędnych itd. ◆ problematyzacja tekstu		
Hamlet – bohater wszechczasów	W. Szekspir, <i>Hamlet</i> PODRECZNIK: <i>Hamlet i hamletyzowanie</i> , s. 128; * Stanisław Wyspiański o <i>Hamlecie</i> , s. 130; * P. Gruszczyński, <i>Duchowy barometr</i> , s. 128	◆ śledzenie losów i zachowań Hamleta, dogłębna charakterystyka i próba oceny postaci ◆ rozumienie, czym jest hamletyzowanie ◆ odszukiwanie treści ponadczasowych ◆ poznanie konwencji <i>teatru</i> w <i>teatrze</i> oraz próba odpowiedzi na pytanie, jaka rola – w swym dramacie i swoimi dramatami – wyznacza William Szekspir teatrowi ◆ dostrzeżenie różnic między tragedią klasyczną a <i>Hamletem</i> oraz rozumienie skutków zerwania z klasyczną konstrukcją dramatu ◆ dostrzeżenie nowej konstrukcji bohatera dramatycznego		
O tym, jak Fortynbras rozmawiał z Hamletem, a Herbert z Szekspirem	PODRECZNIK: <i>Miedzy Hamletem i Fortynbrasem</i> , s. 130; Z. Herbert , <i>Tren Fortynbrasa</i> , s. 131	◆ podejmowanie działań analitycznych jako podstawy interpretacji dzieła (tu: cechy monologu, trenu) ◆ odczytywanie głównej myśli tekstu, podtekstów ◆ * odczytywanie sensów filozoficznych ◆ * rekonstrukcja psychologicznych portretów Hamleta i Fortynbrasa ◆ * odszukiwanie związków i zależności między typem wypowiedzi, gatunkiem, tytułem a interpretacją wiersza		
Barok. W obliczu rozpadającej się harmonii	PODRECZNIK: H. Goltzius, <i>Quis evadet?</i> , s. 157 lub 145; * J. Sokołowska, <i>Dwie nieskończoności. Szkice o literaturze barokowej Europy</i> , s. 146; „ <i>Wąty, ubogi i nigdzie bezpieczny</i> ”, s. 146; * E. Panofsky, <i>Trzy ryciny Albrechta Dürera</i> , s. 147; <i>Periodyzacja epoki baroku</i> , s. 194; <i>Tablice chronologiczne</i> , s. 194–195; * J. Sokołowska, <i>Rozważania semantyczne</i> , s. 201	◆ poznanie zarysu kultury baroku, doskonalenie umiejętności czytania tekstów nieliterackich (tu: tablice chronologiczne, reprodukcja) ◆ dostrzeganie elementów charakterystycznych dla kultury barokowej (tu: np. zestawienie na obrazie dziecka i czaszki; operowanie linia falista)	barok	sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika architektura
Miedzy ziemią a niebem. Czytanie sonetu Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	PODRECZNIK: <i>Mikołaj Sep Szarzyński – poeta przełomu epok</i> , s. 147; M. Sep Szarzyński, Sonet IV. O wojnie naszej, którą wiemy z szatanem, światem i ciałem , s. 148; fragment zaczynający się od słów: <i>Tytuł sonetu, mówiac o wojnie...</i> , s. 148–149; * J. Wujek, <i>Postilla Catholica...</i> , s. 149; * J. Błonski, <i>Poezja wnetrza</i> , s. 150	◆ tu: rozumienie roli przerzutni w interpretacji tekstu poetyckiego ◆ rozumienie roli analizy w interpretacji tekstu (tu: śledzenie wzorcowej analizy) ◆ określenie problematyki wiersza ◆ dostrzeganie elementów charakterystycznych (zarówno w treści, jak i w formie) dla twórczości Mikołaja Sępa Szarzyńskiego ◆ doskonalenie umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstów publicystycznych ◆ poznanie zdania Jana Błonskiego na temat twórczości Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	przerzutnia, inwersja	

Krótki kurs teorii Kartezjusza i Pascala	PODRECZNIK: <i>Miedzy rozumem a wiara</i> , s. 151; Kartezjusz, <i>Rozprawa o metodzie</i> , s. 151–152; B. Pascal, <i>Myśli</i> , s. 152–153; S. Baranczak, <i>O czym myśli Pan Cogito</i> , s. 152; L. Kołakowski, <i>Banal Pascala</i> , s. 153	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentów filozofii Kartezjusza i Pascala oraz rozumienie związku między myślą filozoficzną, techniką i sztuką ◆ dostrzeżenie obecności barokowej myśli filozoficznej we współczesnej kulturze ◆ doskonalenie umiejętności syntetyzowania wiedzy filozoficznej 		literatura – Z. Herbert, <i>Pan Cogito</i>
Życie ludzkie jako metafora. Barokowa ekspresja wypowiedziana świata	PODRECZNIK: D. Naborowski, <i>Impreza</i> , s. 154; Z. Morsztyn, <i>Emblema 24</i> , s. 155; zbliżenie <i>Emblemat</i> , s. 155; Z. Morsztyn, <i>Treny żalostne Apollina z Muzami</i> , s. 156; <i>Życie – cien, dym, punkt, nic</i> , s. 157; Z. Morsztyn, <i>Żywot – sen i cień</i> , s. 158; H. Goltzius, <i>Quis evadet?</i> , s. 157 lub 145	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentów twórczości niektórych poetów baroku ◆ uświadomienie uczniom istnienia niektórych metafor utożsamianych z życiem ludzkim ◆ poznanie poetyckiej i plastycznej realizacji tych metafor ◆ doskonalenie umiejętności samodzielnej pracy z tekstem ◆ poznanie jednej z barokowych koncepcji życia 	emblem	
W meandrach barokowej poetyki	PODRECZNIK: <i>Zadziwić przede wszystkim</i> , s. 159; <i>Marinizm</i> , s. 159; * M. K. Sarbiewski, <i>Wykłady poetyki</i> , s. 159; J. A. Morsztyn, <i>Do trupa. Sonet</i> , s. 160; * E. Kotarski, „ <i>Lepiej być zmarłym niż zakochanym</i> ”, s. 160–161; <i>Hiperbola i hiperbolizacja</i> , s. 160; <i>Funkcja poetycka</i> , s. 161; * W. Weintraub, <i>Literacki styl baroku</i> , s. 201–202; słownik terminów literackich; S. Grochowiak, ***, s. 162	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentu twórczości Jana Andrzeja Morsztyna ◆ podejmowanie działań analitycznych jako podstawy interpretacji (tu: badanie składni, dostrzeżenie hiperbolizacji, rozumienie funkcji metafory i wymogów poetyckich, jakie stawia sonet) ◆ czytanie wzorcowej interpretacji ◆ poznanie konceptu jako środka poetyckiego i określanie funkcji, które pełnił ◆ dostrzeganie inspiracji barokiem, doskonalenie umiejętności odszukiwania i rozpoznawania nawiązań, aluzji, parafraz ◆ dostrzeganie żywotności tematu śmierci i motywu trupa w kulturze różnych epok 	koncept, marinizm, elipsa, hiperbola	Reklama; średniowieczne wizerunki śmierci
Sarmata jaki jest, każdy widzi	PODRECZNIK: <i>Poczucie misji</i> , s. 174; <i>Naród wybrany</i> , s. 174; J. A. Morsztyn, <i>Non fecit taliter ulli nationi</i> , s. 174; <i>Wizerunek szlachcica</i> , s. 178–181; * J. S. Bystron, <i>Dzieje obyczajów w dawnej Polsce</i> , s. 178; J. P. Norblin, <i>Szlachcic polski</i> , s. 178; * W. Łozinski, <i>Życie polskie w dawnych wiekach</i> , s. 180; * <i>Portret trumienny</i> , s. 181; <i>Makaronizowanie</i> , s. 172–173; J. Ch. Pasek, <i>Pamiętniki</i> , (fragment od słów: „Jezelim w tem winien”) s. 173	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie elementów charakterystycznych dla stylistyki barokowej ◆ przywołanie wiadomości o historii Polski XVII wieku ◆ poznanie mitu o Polaku Sarmacie i wybraństwie narodu polskiego 	makaronizm sarmatyzm, przedmurze chrześcijaństwa	historia Polski XVII w. sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika
Rycerzem być	PODRECZNIK: <i>Rycerska służba</i> , s. 175; J. Ch. Pasek, <i>Zwiad</i> , s. 176–177; W. Potocki, <i>Pospolite ruszenie</i> , s. 177; E. Bryll, <i>Portret sarmacki</i> , s. 182; * J. S. Bystron, <i>Megalomania narodowa</i> , s. 182	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentów twórczości Wacława Potockiego i Jana Chryzostoma Paska ◆ rekonstrukcja modelu Sarmaty stworzonego przez Jana Chryzostoma Paska i W. Potockiego ◆ odszukanie związków między portretem rycerza średniowiecznego i barokowego ◆ poznanie fragmentów twórczości Wacława Potockiego i * Ernesta Brylla ◆ porównanie różnych wizerunków siedemnastowiecznego szlachcica, rycerza, Sarmaty ◆ podejmowanie działań analitycznych jako podstawy interpretacji (w wierszu Ernesta Brylla: określanie funkcji m. in. użycia małych liter w pisowni rzeczowników własnych, stosowania niepoprawnej formy gramatycznej) ◆ *odszukanie uzasadnienia dla sarkastycznego ujęcia tematu sarmatyzmu w wierszu Ernesta Brylla 	megalomania narodowa	literatura – H. Sienkiewicz, <i>Trylogia</i>
Barokowa koncepcja świata i człowieka	PODRECZNIK: * Ph. Aries, <i>Człowiek i śmierć</i> , s. 183; <i>Zwątpienie w wartość życia doczesnego</i> , s. 183; G. Dou, <i>Martwa natura z czaszka</i> , s. 184; * <i>Vanitas i martwa natura</i> , s. 184; Biblia, <i>Ks. Koheleta</i> lub <i>Marność mądrości. Z Księgi Koheleta</i> , s. 184; D. Naborowski, <i>Marność</i> , s. 185; Anonim, <i>Taniec śmierci</i> , s. 186; <i>Taniec śmierci</i> , s. 186; T. Kantor, <i>Człowiek ze szkieletem</i> , s. 186;	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentów Starego Testamentu oraz koncepcji świata i systemu wartości zapisanych w Księdze Koheleta ◆ dostrzeżenie stałej obecności tematu śmierci, przemijania, marności życia w kulturze baroku i powiązanie tych treści z poezją Mikołaja Sępa Szarzyńskiego oraz barokowym obrazowaniem ◆ poznanie utworu Daniela Naborowskiego ◆ dostrzeżenie obecności motywu śmierci w literaturze różnych epok ◆ rozumienie motywu <i>vanitas</i> 	<i>vanitas</i> , martwa natura	

Nowożytna komedia	PODRECZNIK: <i>Molier – geniusz komedii</i> , s. 189; <i>Molier (krótki przewodnik)</i> , s. 190–191; * T. Żeleński-Boy, <i>Wstęp do „Dzieł” Moliera</i> , s. 190; <i>Farsa</i> , s. 190; <i>Komizm sytuacyjny</i> , s. 191; <i>Molier, Przedmowa do „Świętoszka”</i> , s. 192	<ul style="list-style-type: none"> ◆ próba zbliżenia się do czasów i kultury Ludwika XIV ◆ przybliżenie wiadomości o życiu i twórczości Moliera ◆ przypomnienie i pogłębienie wiedzy o dramacie, poznanie komediowych gatunków dramatycznych 		
Natura ludzka w teatralnym kostiumie. <i>Świętoszek</i>	PODRECZNIK: <i>Świętoszek</i> , 192; Molier, Świętoszek .	<ul style="list-style-type: none"> ◆ charakterystyka i ocena postaci, ich zachowań, systemu wartości ◆ wskazywanie wartości aprobowanych i nieaprobowanych przez współczesną kulturę ◆ rozumienie, czym jest komedia charakterów, sytuacji oraz na czym polega komizm sytuacyjny, słowny i postaci ◆ dostrzeżenie elementów charakterystycznych dla komedii nowożytnej 		spektakl telewizyjny lub teatralny
Oświecenie – wiek rozumu	PODRECZNIK: <i>„Odważ się być mądrym”</i> . . . , s. 208; * I. Kant, <i>Co to jest oświecenie</i> , s. 209; * P. Hazard, <i>Magiczne słowa</i> , s. 209; <i>Encyklopedia</i> , s. 210; <i>Równość, fanatyzm, tolerancja, pończocha</i> , s. 210–211; * <i>Rozum i demony</i> , s. 212; *F. Goya, grafiki z cyklu <i>Kaprysy</i> , s. 212; * Ch. Baudelaire, <i>O kilku karykaturzystach obcych</i> , s. 212; <i>Periodyzacja epoki oświecenia</i> , s. 264; <i>Tablice chronologiczne</i> , s. 264–265	<ul style="list-style-type: none"> ◆ wprowadzenie w oświeceniową koncepcję poznania, określenie roli rozumu w poznaniu ◆ poznanie powodów i skutków powstania <i>Encyklopedii</i> francuskiej ◆ * czytanie tekstów filozoficznych ◆ zapoznanie z plastycznym wyobrażeniem rozumu i zagrożeń wynikających z jego uśpienia – reprodukcje rysunków Francisca Goi ◆ * poznanie fragmentów twórczości Immanuela Kanta i Francisca Goi 	oświecenie	sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika architektura
W ryzach normy klasycznej. Oda	PODRECZNIK: <i>Klasycyzm i klasycyzmy</i> , s. 213; <i>Poetyka normatywna</i> , s. 213; A. Naruszewicz, <i>Balon</i> , s. 214–215; fragment zaczynający się od słów: <i>Tekst poetycki, zwłaszcza jeśli</i> . . . , s. 215–216; <i>Peryfraz</i> , s. 215; <i>Oda</i> , s. 216	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rozumienie pojęcia <i>klasycyzm</i> ◆ rozumienie roli analizy w interpretacji tekstu (tu: śledzenie wzorcowej analizy) ◆ odszukanie w tekście Adama Naruszewicza cech typowych dla ody, określenie elementów klasycznych w omawianym tekście 	klasycyzm	architektura klasycystyczna sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika
Ćwiczenie czytania i rozumienia tekstów krytycznoliterackich	PODRECZNIK: <i>Klasycyzm jako postawa</i> , s. 218; J. Kwiatkowski, <i>Imiona prostoty</i> , s. 218; P. Hertz, <i>O klasycyzmie</i> , s. 218–219; J. M. Rymkiewicz, <i>Czym jest klasycyzm</i> , s. 219; R. Przybylski, <i>To jest klasycyzm</i> , s. 219	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie różnych koncepcji rozumienia pojęć <i>klasyk, klasycyzm</i> ◆ doskonalenie umiejętności samodzielnej pracy z tekstami krytycznoliterackimi 	klasyk	
Człowiek w stanie natury i człowiek uspołeczniony	PODRECZNIK: <i>„Dobry dzikus” i człowiek uspołeczniony</i> , s. 220; J. J. Rousseau, <i>Rozprawa o pochodzeniu i podstawach nierówności między ludźmi</i> , s. 220–221; J. Starobinski, fragment <i>Wstępu do Rozprawy...</i> , s. 221	<ul style="list-style-type: none"> ◆ poznanie fragmentu twórczości Jana Jakuba Rousseau i jego stanowiska w sprawie postępu, cywilizacji, rozumu ◆ próba zestawienia i odróżnienie „człowieka dzikiego” od człowieka „żyjącego w społeczeństwie” oraz człowieka żyjącego „w sobie” od człowieka żyjącego „w opinii innych” 		
Pośród uczuć	PODRECZNIK: <i>Czuje, więc jestem</i> , s. 221; L. Sterne, <i>Serce czule świata i człowieka</i> , s. 223–224; V. Nabokov, <i>Strącić Dostojewskiego z piedestału!</i> , s. 224	<ul style="list-style-type: none"> ◆ rozumienie, czym jest sentymentalizm, dostrzeżenie homonimiczności tego słowa ◆ poznanie różnych opinii na temat sentymentalizmu i uczuciowości ◆ próba odpowiedzi na pytanie o współczesna uczuciowość i stosunek do niej (kult siły, rozwój techniki) 	sentymentalizm	sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika fotografie sentymentalnych ogrodów i wiejskich siedlisk

W pasterskim kostiumie. Konwencja	PODRECZNIK: <i>Miłość i przyjaźń</i> , s. 225; <i>Sielanka</i> , s. 225; F. Karpiński, <i>Laura i Filon</i> , s. 226; K. I. Gałczyński, <i>Filon i Laura wersja nowa</i> , s. 227;	♦ odnalezienie i określenie elementów konwencji sielanki sentymentalnej (tu: nowy typ bohatera lirycznego, dostrzeżenie roli przyrody jako tła zdarzeń, rytmiczność) ♦ odszukanie w tekście Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego treściowych i formalnych nawiązań do pierwowzoru, rozumienie, na czym polega parodia tego tekstu ♦ próba odnalezienia mechanizmu skojarzenia plakatu socrealistycznego z konwencją sielanki	konwencja sentymentalna	sztuki plastyczne – ilustracje z podręcznika reklama
Figury teatru życia. Literat i filozof	PODRECZNIK: <i>W zwierciadle literatury</i> , s. 235; * Chamfort, <i>Charaktery i anegdoty</i> , s. 235; <i>Literat i wierszopis</i> , s. 236; A. Naruszewicz, <i>Chudy literat</i> , s. 236–237; * Z. Libera, <i>Uwagi o życiu literackim Warszawy w czasach stanisławowskich</i> , s. 237; <i>Filozof</i> , s. 238; I. Krasicki , <i>Filozof; Filozof i chłop</i> , s. 238	♦ dostrzeżenie specyfiki oświeceniowego życia społeczno-towarzyskiego, poznanie typowych, stereotypowych postaci tego życia ♦ poznanie opinii Zbigniewa Libery na temat roli zawodu literata-publicyisty oraz roli salonu literackiego (obiady czwartkowe) ♦ poznanie i określenie roli literata w XVIII-wiecznym społeczeństwie, widzianej przez pryzmat satyry, oraz ocena postawy filozofa ♦ określenie cech typowych dla oświeceniowej satyry ♦ poznanie fragmentów twórczości Ignacego Krasickiego, Adama Naruszewicza, Tomasza Kajetana Węgierskiego	satyra	
Figury teatru życia. Ateista i bigot	PODRECZNIK: <i>Libertyn</i> , s. 239; A. Naruszewicz, <i>Głupstwo</i> , s. 239; * J. Łojek, <i>Wiek markiza de Sade</i> , s. 239; I. Krasicki , <i>Złość ukryta i jawna; Do ***</i> , s. 240; F. Bohomolec, <i>Paryżanin polski</i> , s. 240; „ <i>Monitor</i> ” o nowym stosunku do religii, s. 240	♦ poznanie postawy libertynskiej jako jednego z aspektów światopoglądu ateistycznego ♦ * poznanie opinii Jerzego Łojka na temat libertynizmu ♦ próba odpowiedzi na pytanie o społeczne skutki libertynizmu ♦ odniesienie światopoglądu ateistycznego do poznanych już poglądów filozoficznych określających relacje między człowiekiem a Bogiem ♦ dostrzeżenie zjawiska bigoterii jako spłylenia religijności, odniesienie do innych postaw światopoglądowych oświecenia ♦ poznanie fragmentów twórczości poetów XVIII wieku	ateizm, deizm, libertynizm, bigot	film – S. Frears, <i>Niebezpieczne związki</i> ; filozofie średniowiecza, renesansu i baroku
W niezmiennym teatrze życia (?)	PODRECZNIK: <i>Sarmata</i> , s. 241, <i>Fircyk</i> , s. 243; A. Naruszewicz, <i>Fircyk</i> , s. 243; <i>Zona modna</i> , s. 244; I. Krasicki , <i>Zona modna, Do króla</i> ,	♦ poznanie kolejnych charakterów z galerii typów oświeceniowego społeczeństwa (Sarmaty, fircyka, żony modnej)		
<i>Ryknął Gaudenty jak lew rozjuszony</i> – opowieść o wojnie mniszej	PODRECZNIK: <i>Mnich</i> , s. 245; I. Krasicki , <i>Monachomachia, czyli Wojna mnichów</i> , s. 245–246; słownik terminów literackich	♦ poszerzenie wiadomości dotyczących charakterów i „figur teatru życia” ♦ próba odpowiedzi na pytanie o cel napisania <i>Monachomachii</i> ♦ odszukanie w tekście Ignacego Krasickiego cech typowych dla poematu heroikomicznego, określenie związków z poematem Homera		
Zmienianie świata. Dydaktyzm oświecony	PODRECZNIK: „ <i>Zuchwałe rzemiosło</i> ”?, s. 251; I. Krasicki , <i>Świat zepsuty</i> , s. 251–252; <i>Śmiech oświeceniowy</i> , s. 252; I. Krasicki , <i>Monachomachia</i> , s. 252; F. K. Dmochowski, <i>Sztuka rymotwórcza</i> , s. 252	♦ poszerzenie wiadomości dotyczących charakterów i „figur teatru życia” ♦ rozumienie roli śmiechu i ironii w kulturze oświecenia ♦ określenie obszarów życia społecznego, które stały się przedmiotem zainteresowania XVIII-wiecznych reformatorów ♦ określenie cech i celów oświeceniowego śmiechu; porównanie ze znaną już literaturą blażeńską	poemat heroikomiczny	

Zmienianie świata. Bajka	<p>PODRECZNIK: I. Krasicki, <i>Jagnię i wilcy</i>, s. 253; fragment zaczynający się od słów: <i>Zanim przystąpisz do ponownej...</i>, s. 253; I. Krasicki, <i>Czapla, ryby i rak; Woły krnąbrne</i>, s. 254; <i>Bajka narracyjna</i>, s. 254; I. Krasicki, <i>Słowik i szczygieł</i>, s. 255; T. K. Węgierski, <i>Lew i ślimak</i>, s. 255; <i>Morał</i>, s. 255</p>	<p>♦ poszerzenie znajomości twórczości Ignacego Krasickiego ♦ rozumienie roli analizy w interpretacji tekstu (tu: śledzenie wzorcowej analizy) ♦ rozumienie roli dydaktyzmu w literaturze oświecenia (tu: funkcje bajki) ♦ próba inscenizacji</p>	bajka	
Narodowa eschatologia	<p>PODRECZNIK: <i>Funkcja impresywna</i>, s. 261; <i>Koniec Polski!</i>, s. 262; F. Smuglewicz, <i>Grób Ojczyzny</i>, s. 262; E. Swieykowski, <i>Katalog malowideł...</i>, s. 262; J. P. Woronicz, <i>Świątynia Sybilli</i>, s. 263; F. Karpiński, <i>Żale Sarmaty...</i>, s. 263</p>	<p>♦ dostrzeżenie wyraźnego związku między sytuacją polityczną Polski a sposobem obrazowania ojczyzny (tu: alegorie śmierci ojczyzny, ojczyzny-matki) ♦ dostrzeżenie i rozumienie funkcji impresywnej w literaturze i publicystyce ♦ kształtowanie poczucia tożsamości narodowej i związku z przeszłością</p>		historia Polski – rozbiory